

Jynsy lukmançylyk -9

Category: Kitapcy,Medisina

написано kitapcy | 23 января, 2025

Jynsy lukmançylyk -9 Bâşinji bar

Dişler tāmizlenende agyzda ajaýyp ys ýaýradýan дәri-dermanlar beýan ediyär. Mälim bolşy ýaly gözel näzeninleriň dişleri merjen ýaly ak, agzynyň ysy göýä müşk – ambar ýaly ajaýyp

ysly, hüsni-jemalyna zynat berýän pisse kimin dodaklary bolmaklyk onuň ykbalynda bardyr. Emma dişleri gara we agzyndan ýigrenji ys gelse, onuň görküne zyýan berip, adamlar ondan daşlaşarlar. Umuman dişleri tämizläp agza ajaýyp yslary ýaýradýan däri-dermanlara «Synaň açylmagy we sütün» diýip atlandyrylýar.

Sütüniň Ýasalyş usuly; ýanan şahyň süňki, kwars duz, zebdel bahr bularyň her haýsyndan bir mukdar alynýar we ýanan gamyşyň kökünden iki mukdar, sadeýenç farfor böleginden bularyň her birinden dörtden birini alyp hemmesini owradylar. Onsoň bulary dişe çalyrsa dişlere çaksyz owadanlyk berýär. Onuň tenekar (tabletka) görnüşinde ýasalanyny agyzda saklansa ajaýyp ys döreder. Ýasalyş usuly; gyzył gül, ak sandal agajyndan, sary agajyndan we papiris bularyň her birinden on dirhem Hytaý dalçyny, sümbül , karanpyl we ananasdan bularyň her birinden deň mukdarda alyp owradyp reýhandan ýasalan şeraba ýugurlýar. Onsoň ondan nohudyň dānesi ýaly tenekar (tabletka) ýasap guramagy üçin düzüp goýmaly. Gurandan soň ondan bir synasyny alyp çeýnelýär. Sütüniň dermanynyň peýdasy; agyzdaky ysy durnuklandyryp dişleri tämizläp, diş etlerini berkedýär, bokurdak agyra hem peýdalydyr. Ýasalyş usuly; bal bilen gowrulan arpa uny, zebdel bahr , ýanan gamyş köki bularyň her birinden sekiz dirhem, uly we kiçi kakula , basbas , akyr karha bularyň her birinden üç dirhem taýarlanylandan soň hek, kül, ýakylan porsyja otundan bularyň her haýsyndan bir dirhem alyp baş dirhem duz goşup ählisini birlikde owradyp dişe we diş etlerine çalynýar.

■ Altynjy bap

Bu bapda adamy semredýän däri-dermanlar beýan edilýär. Käbir zenanlaryň bedeni adatça semiz we ýmşak bolýar. Olaryň iýýän naharlaryndan alýan ýokumy hor we bedenleri gurak zenanlaryň alýan ýokumy bilen deň dāldigini bu bapda beýan edilýär. Şeýle hem bu bapda semiredýän dermandyr, iýmitler hakynda gürrüň berýärler. Ilki bilen hūrise , towugyň döşi, süýtli aş, guzy, ýaş garaköli goýunyň etinden bişirlen kebab, semiz towuk, gaz, kākilik eti, içi gök önümden doldurulyp gowurulan Mūsūr towugy bular ýaly lezzetli iýmitleri hōwes bilen iýilen ýagdaýynda bedeni semredip endamy ýagtyldýar. Esasanda nahar iýip, şerap içip ýagşy garynlary doýandan soň hammama girip ýuwunsalar

semiremäge çaksyz peýdalydyr. Bu em, adamyny semiredip endamyň reňkini durlandyryňar we jynsy islegi artdyryňar. Gabygy aýrylan badam we fyndyk pissesi we hubbetul huzra , (fitaşka) pystyk pissesi, kenep tohumy bularyň hemmesini bilelikde owradyp bal bilen ýugrup hoz ululygynda togalap her gün baş sanysyny iýip yzyndan şerap içmeli. Eger şerap içmeýän bolsa, bir käse aýyň süýdi içiler. Bu kada boýunça iýip – içilse adam hökman semrär. Müsümmem atly melhem bedeni semredip tertibe salar. Ýasalyş usuly; kişmiş dānesi, harsewb beri , ud , nar atyry, meýdan käşir, kakula gül, kesire , arap zamky bularyň hersinden üç mysgal alyp sokuda kemsiz döwülenden soň mumýasy alnan bal bilen garyp melhem ýasalýar. Ondan ertir agşam bedene biraz çalynar. Melhemi çalmaga dowam edilende nohut sowy, bugaryp duran aş, guzy kebaby, semiz towugy iýiler hemişe bu usula görä naharlanylssa adam biçak semrär endamy ýylmanar. Başga bir emleriň biri hem; birnäçe zenanlar käbir agzalaryny mysal üçin, jynsy agzasyny, ýanbaşyny, butlaryny, injiklerini we beýleki käbir agzalaryny ulaltmak isleseler hem iýip – içginiň hiç hili peýdasy bolmaz.

Belki – de gan we ruh beden agzalaryna em bolmagy üçin iýmit imegi talap edýär we beden hem ol azyklardan özüne güýç alýar. Jalisunyň aýtamgyna görä; Bir agzany ulaltmak islänlerinde ol ýer gyzarýança agyr – agyr owkalanýar. Onsoň üstüne zeft ýagy guýulýar. Eger zeft ýagyny ýönekeý ýag bilen eredip soň hem ýelmenilse aňwsatlyk bilen, ýelmeşer. Ýag doly ýelmeşip gurandan soň goparyp aýyrarlar. Şeýle edilende şol ýere gan öýer we agza ulalmak bilen bolar. Bu em tomsuna günde bir gezek gyşyna iki gezek ýerine ýetiriler. Her gün iki gezekden bu aýdylanlary on günläp dowam edilen ýagdaýynda ol agza elbetde ulalar. Lukmanlardan käbileri bolsa „Agza owkalanyp gyzardylandan soň iň ýerliklisi ýyljak suw guýup ýene – de owkalanýar. Ondan soň zeft ýagyny mataň ýüzüne çalyp oda tutular. Ýag ýumşanda ol ýere ýelmenýär. Bir salym goýup, ýag sowandan soň ussatlyk bilen duýdansyz birden çekip aýrylýar. Aýdylyşy ýaly ýerine ýetirilende hökmany suratda iýilen iýmitiň täsiri ýaňky agza güýçli ýetip ulaldýar. Hatda gul eýeleri täze beçelerine (gulam) bu usuly ulanmaklygy endik

edinipdirler. Beçeleriň ýanbaşy geýdirilen owadan mämişi reňkli köýnekde saýlanyp çykyp durany üçin alyjylaryň ünsüne çekip, müşderisi köp bolýardy” diýdiler. Şeýh Ibni Sinanyň aýtmagyna görä, soguljanly iç ýag iýilse işdä has – da açylyp nahary kän iýiler. „Kitabil Izah” atly eseriň ýazyjysynyň gürrüň bermegine görä, bir adam maňa „Bu emi men öz bedenimde synadym. Meniň ujdym bir esse galňady we uzady diýdi. Men hem onuň aýdanlaryna haýran galdym. Ol ýene – de. „Emma ulalsa – da hiç güýji ýok” diýdi. Muňa degişli başga bir em bolsa, badam pissesiniň maňzyndan ýüz dirhem , pystyk pissesini (fistaşka), pissesinde elli dirhem, funduk pissesinden otuz iki dirhem, ak kesir we gara kesirden ýigrimi dirhem, Hubbu gül elli dirhem, arniýe we kezburden bularyň her birinden ýigrimi dirhem, kerawîýa on alty dirhem, zerdîr dört dirhem, Hüsni ýusuf elli dirhem şerabyň maýasy, goýy gant syroby, mustagjel bularyň her birinden ýigrimi dört dirhem, hatmy tohumyndan on alty dirhem, zazyana tohumyndan we anis ösümliginden bir gysymyň dörtde bir bölegi, tüwiden bir gysym, akşekerden bir dirhem, guryk ýagyndan iki ýüz dirhem, Şerugandan ýüz dirhem, bork dört dirhem, Hinadan sekiz dirhem alyp bularyň hemmesini owardyp, garyp, iýilse adam çaksyz semrär.

■ Ýedinji bap

Bu bapda ele we aýaga goýulýan hynalar hakynda beýän edilýär. Zenanlar barmaklaryna ýüzük ýaly hyna basyp adamsynyň jynsy islegini oýandyryandygy üçin bu bapda hyna hakynda hem maglumat bereli. Zenanlaryň öz isleglerine görä taýarlanýan hynalardan ulansalar has – da owadanlygy artar. Bu bapda aýdyljak reňklerden biri hem, altynsow reňki bolup barmak uçlaryna barylarda ýüzük dakynan ýaly bolup görüner. Ýasalyş usuly; ýüz dirhem bal öýjüginî şol mukdardaky ýyljak suw bilen gowy garyp göz çeni bilen çüýşäniň içine guýup içine sekiz dirhem sary reňkli boýag duzy, baş dirhem demir ýontgusyny owardyp günüň astynda goýýarlar. Ol gyzarandan soň ondan peýdalanmakçy bolnanda ilki bilen barmaklary naşatyr suwy

bilen ýuwmaly. Soň demir günüň astynda demir ýontgyly suwa eliňi sokup saklanylsa barmaklary altyn ýaly saraldar. Ýaşyl boýag; bu boýag barmaklary zümerret ýaly ýaşardýar. Ýasalyş usuly; bir mukdar demir ýontgusyna üstüni örtýänçä güýçli sirke guýup günüň astynda goýulýar. Sirkäniň ýüzüne çykan suk maddany süzüp alyp, üstüne ýene – de sirke goýulýar. Bu usula görä, sukluk ýygnaýar. Ondan soň bir mukdar henj ýa – da üç dirhem agramynda zyrnyhy owardyp üstüne guýulýar. Ondan soň bir mukdar naşatyry sirke bilen garyp içine bir bölek mis atýarlar. Suwuň reňki ýaşyla öwrülýänçä şol durşuna goýulýar. Onsoň ol suwy hyna bilen garyp barmaga basyp, üstüne ozal taýarlanyp goýulan garyndyny çalynsa, barmaklary zümerret ýaly ýap ýaşyl bolýar.

Gara boýag; Bu boýag kömür ýaly gara bolýar. Ýasalyş usuly; şeýledir. Furuşkar we owardylan täze hoz gabygyny şol mukdardaky hyna bilen garyşdyrylýar. Ýagşy owardylan üç sany syýa hozy we üç dirhem agramynda duz, ýarym dirhem mustaky bularyň hemmesini un ýaly bolýança owardylar. Ondan soň ýyljak suw bilen ýuguryp barmaklara çalynsa kömür ýaly garaldar.

● Tawus boýagy

Bu boýagyň reňki tawus guşunyň reňki ýaly dürli – dürli bolar. Ýasalyş usuly; ; Şap bir mysgal (zäk), zej iki mysgal, fülfind üç mysgal, habsul hadid we turşy naryň gabygy bularyň her birinden baş mysgal, hyna we zenjefr her birinden bir mysgal, alyp bularyň hemmesini owardyp çaga peşewi bilen ýuguryp barmaklara çalynsa, dürli reňkler peýda bolar.

■ Sekizinji bap

Goltukda we gasykda derden dörän ýigrenji yslary aýyrmaklygyň beýany. Zenanlaryň bedenleri arassa we ajaýyp ysly bolsa erkek adamlaryň ünsini özüne çeker we olaryň jynsy hyjuwlaryny artdyryp, söýgüsünü gazanar. Umuman gyz–gelinleriň bedenleri derläp ýigrenji ys endamyna ýaýrasa, erkek adamlar ýigreneler we olara bolan jynsy meýil hem gowşak bolar. Şol ýagdaýdaky aýal–gyzlar bu bapda beýan edilýan däri–dermanlar bilen

özlerine serenjam berip bilerler. Dermanyň düzüminde; tyla marisma , narpyz, merzenjoş , müşk almasynyň gabygy bularyň her birinden bir gysym alyp hemmesini bir gabyň içine salmaly. Gabyň içine garyndynyň ýüzünden dört barmak beýikligine çenli suw goýulýar. Suwuň üçden bir bölegi siňenden soň gaýnadyp süzülýär. Ondan soňra hammama girip ýuwunylandan soň ýaňky dermany bedenlerine çalyrsa, bedeniň ysy örän ýakymly bolar. Başga bir melhem bolsa merdesenk, tutiýa, künji ýapragynyň güli, mersany, aloe we gül bular herbirinden deň mukdarda alyp owardyp edil ýokardaky melhem ýaly ulanylýar. Başga bir melhem bolsa, goltukdaky ýigrenji yslary aýyrýar. Sandal agajy seliha müşk, sümbül, zäk, guradylan gyzyň bägül bularyň her birinden biraz alyp, tutiýadan we merdesenkden bularyň herhaýsyndan üç mukdar, kamfaradan ýarym mukdar alyp aýdylanlaryň hemmesini owardyp gül suwy bilen ýuguryp togalap düzüp goýulýar. Gerek bolanda olardan birini alyp gül suwy bilen eredip endama çalynýar. Başga bir derman bolsa, goltuk derini aýyryp ajaýyp ys ýaýradýar. Ýemen zägi, mersafi bularyň herbirinden iki dirhem, akýadan ýedi dirhem, tutýadan baş dirhem alyp bularyň hemmesini owardyp gül suwy bilen garyp goltuga çalynýar. Bu melhem gasykda, ýanbaşda we bedeniň beýleki ýerlerindäki ýigrenji yslary aýyrýar. Dermanlaryň ýasalyşy; Germani oksidi, ýüzärlik oty, hamama , ýabany käkilik oty, ýanan tut agajynyň küli, ýehuda ýanan keýik şahy bulardan haýsy bolsa-da birinden bir dirhem agramynda alyp gül suwy bilen öldäp hepde-de bir gezek hammamdam çykylandan soň bedende ys döreýän ýerlere çalmaly. Bir iki gün geçenden soň ýañadan hammama girip arassalanylandan soň ýigrenji yslary doly aýyrýar.

■ Dokuzynjy bap

Ýokardaky däri-dermanlaryň hatarynda beýan edilýär. Jynsy gatnaşykda bolnanda gasyklaryň bir-birine degip sükenmegi netijesinde gatnaşyk kesilenden soň hem küýsegde galmazlygy üçin aýallaryň jynsy agzalarynyň gapdalyna we iç turbasyna çalynmagy netijesinde güýçlendirýän däri-dermanlar beýan edilýär. Akrap güli , dere suwunda ýaşaýan leňňejiň göwresi we

gaýçysy, magnit , dere pyşwagasynyň ödi, hüýpüpügiň süňküniň küli, bularyň haýsyndan bolsa – da birinden bir dirhem mukdarynda owardyp liliýa gülüniň ýagy bilen garylýar. Hammamdan çykylandan soň melhemi bir bölek ýüňe çyrşap onuň bilen endama çalynyp, üç sagat töwregi saklanylýar. Bu usul dört ýa-da ýedi günläp dowam edilýär. Şol döwürde gan aýyrmaly däldir. Şeýle hem mümkin boldygyça sowuk erbetler içmeli däl. Bu düzgüni berjaý edilende beden agzalary dynç alýar.

■ Onunjy bap

Bu bapda aýallaryň jynsy agzasynyň turbasyny gataldýan, berkedýän we jynsy küýseginini peseldýän däri-dermanlar beýan edilýär. Greýtfyrt, enisýun, ebhel, garabaş, eklil, abnuş güli bulardan haýsy bolsada birinden ýarym mysgal alyp garyndysyz arassa liliýa ýagy bilen garylýar. Soň ony bir bölek ýüňe siňdirip endama çalynýar. Ýarym mysgal agramyndaky melhem üç gezek ulanylmaga ýetýär. Agşam endama çalynsa daň atýança suw içilmeli däldir. Sebäbi daş çykmak islänilende dermanyň täsiri peselýär.

■ On birinji bap

Zenanlaryň tohumyny artdyrp biliniň kuwwatyny güýçlendirýän däri-dermanlar beýan edilýär. Kelem, prasa, gara nohut, kasny hawlani hindi, hubbetul huzra bu aýdylanlaryň her haýsyndan bir mysgal agramynda owardyp, garyndysyz arassa bal bilen garyp melhem ýasalyp içi zolakly käsä salyp goýulýar. Her gün aç garyna ýarym mygal agramynda ondan endama çalynýar. Aýdyp geçişimiz ýaly melhemiň peýdasy tejribeden geçirilendir. Entek kämillik ýaşyna ýetmedik jynsy gatnaşygyň hiç hili zowkyna düşünmeýän gyrynaklar hem bu dermandan peýdalansalar derrew jynsy gatnaşygyň keýpine düşünip, hem bedeni tarapdan hem – de akly tarapdan ulalmagyna ýardam eder. Dermanyň düzüminde Hindi sünbüli, hindi kăşiri, serhes nehri , arça agajynyň pissesi, Surunjan Setaýij, kenep we adam saçynyň küli bularyň haýsyndan-da bolsa birinden alyp bir mysgal söwüt ýagy jynsy agzasynyň agzyna we içine çalynar. Melhem az salymyň içinde täsir edip, aýal jynsy gatnaşykdan keýp alar. Erkek hem ondan

eden tamasyny alar.

■ On ikinji bap

Zenanlaryň jynsy agzasyny küýsedip gatnaşyk wagtynda hyjuwlandyrýan dermanlar beýan edilýär. Ada sogany, şap, ýanbal oty, demiriň posy geçiň dyrnagynyň küli, Serhes, Irsa meýdan käşiriň tohumy bularyň her haýsyndan bir dirhem alyp owradylýar. Ondan soňra täze gül suwy bilen garyp aýalyň jynsy agzasyna damdyrlsa, jynsy meýli bir esse artar. Şol ýagdaý alty aýa çenli dowam edip aýal her gezek gatnaşykda bolanda aklyny başyndan giderip, çaykanyp jynsy hereketleri eder. Alty aýdan soň ýene – de bu usul ýañadan gaýtalanar.

■ On üçünji bap

Zenanlaryň jynsy agzasyny daraldyp gyzgyny artdyrýan we aşak köp suklylygyň önüni alýan däri–dermanlar beýan edilýär. Umuman bu derman jynsy agzany daraldyp el degmedik gyz ýaly eder. Şagal dersiniň küli, geçi toýnagynyň küli, eşek toýnagynyň küli, maýyl (egik) hoz küli, besfaýij we ýabany käkilik oty bularyň herbirinden bir dirhem agramynda alyp mäkäm owradylýar. Ondan soň ban ýagy bilen ýuguryp ýygnaýyp goýulýar. Ondan soň on günde bir gezek bu dermandan biraz alyp jynsy agza ýapyp goýulýar. Emma bu em aýbaşy wagtynda edilmeyär. Bu em jynsy agzany daraldyp gyzdan tapawudy bolmaz. Umuman aýdylanda jynsy gatnaşyk wagtynda ýadamazlygy üçin bir bölek ak çadyry alyp owunjak kesişdirip daralan ýüňüň içine salyp etegine goýulýar. Şonda çaykanmaklygy belli bir kada getirýär. Başga bir usul bolsa aýalyň jynsy agzasyny ýaş gyzyň agzasy ýaly edip daraldýar. Ýaşyl mazu , ýanan süňk, guran badamjan, dub agajy, ak derek agajy, bularyň herbirinden deň mukdarda alyp owradyp bir bölek pagtany suw bilen öldäp ýañky owradylan külkä çyrşap üç günläp yzygiderli jynsy agza ýapylar. Şeýle edilen-de aýal lebzine el degmedik ýaş gyzdan hiç hili tapawudy bolman, gyzlyk zarynyň bardygyny aýdyp ynandyryp bolar.

Başga bir derman bolsa, zenanlaryň jynsy agzasyny biçak

gyzdyrýar. Dermanyň ýasalşy usuly; guradylan narpyz, fülful we sagdany şerap bilen gaýnadyp onuň bugyna oturulýar. Nusgalardan käbiri ozal bu bapda beýan edilendir. Dermanan peýdalanan aýal bilen gatnaşykda bolunsa esasan da ýaňy başlanan wagtynda gyzgyn bolandygy sebäpli alynýan zowkyň täsiri has – da üýtgeşik bolar.

■ On dördünji bap

Bu bapda zenanlaryň jynsy agzalaryna ajaýyp ys berýän däri-dermanlar beýan edilýär. Ol dermanlardan peýdalanan zenanlar bilen aýşy -eşretde bolunsa onuň bilen hemişe hylwatda galmagyň arzuwynda bolunar. Dermanyň ýasalşy; ýüzärlik, çöl sarymsagy, çawşir şagal derisiniň küli bularyň her birinden bir karat agramynda alyp ban ýagy bilen garyp bir bölek ýüňe siňdirip zenanlaryň jynsy agzasyna ýapylar. Bir gezek ýapylan melhem ikinç ýapman, her gezek-de täze melhemli ýüňi ýapylar. Emma du melhem aýbaşy wagtynda zyýanly bolany üçin diňe arassa wagty ýapylýar.

■ On bäşinji bap

Bu bapda aýal-gyzlaryň jynsy meýilini oýarýan däri – dermanlar beýan edilýär. Bu dermandan peýdalanan aýallaryň jynsy islegi bir esse artyp, göýä esrek düýe ýaly erkegiň üstüne okdurulyp gatnaşykda bolmaga janköýer bolarlar. Gürrüňini edýän dermanymyz hakynda bu bapda maglumat berilýär. Dermanyň düzüminde ud , köne zeýtun ýagynyň çökündisi, bozidan , käşir tohumy, bakna agajy, çewid , turup tohumy, şalgam tohumy, Hindistan nohudy bolup bularyň her birinden biraz owardyp ada soganyň suwy bilen ýugurulýar. Soň ony togolap kölegede guradylýar. Ondan soň ýañadan owardyp gül suwy bilen ýuguryp ýamaşgan togolap goýylýar. Togalaklaryň her biri bir dirhem agramynda bolmaly. Üç gün yzly – yzyna ýaňky togalaklardan birini sekiz dirhem agramyndaky sowuk suw bilen iýilýär. Eger-de aýbaşy wagtynda bu dermandan ulanylsa jynsy meýli oýanyp hapa gan kesilýänçä sabyr–takaty galmaz. Başga bir derman bolsa, kundusy we burçy ýaşyl bişmedik limonyň suwy bilen

garyp aýal uklap ýatyrka jynsy agzasynyň bir tarapyna bir damja damdyrylsa täsin bir duýgy döreder. Eger bedeni näzik bolsa, maňňalça balygynyň gurygyny menewşe ýagy bilen garyp çalynýar.

■ On altynjy bap

Bu bapda ýokarda agzalan täsire degişli melhemler beýan edilýär. Entek kämillik ýaşyna barmadyk gyzlaryň gasyklaryna bu melhem çalynsa hiç gyl çykamaz. Bedeniň uýat ýerleri hemişe pagta ýaly ýumşak, arassa we ak bolýar. Melhemiň düzüminde guradylýan gara injiriň ýapragy, guran endiz köki bularyň her birinden deň mukdarda owardyp, täze guzlan eşegiň süýdi bilen tä bal ýaly goýalýança garylýar. Ondan soň bedeniň şol ýerlerinden ýeňiljek gan alyp üsütüne ýokarda aýdylan melhemi çalynýar. Ýaňky gan alnan ýerden gan aksada şol durşyna galar. Ondan soň melhemi ýañadan bedenden syryp aýrylar. Şol günüň içinde birnäçe gezek çalynsa, hiç haçan bedeniň şol ýerinden gyl bitmez.

■ On ýedinji bap

Bu bapda hem ýokardaky mowzuga degişli melhemler beýan edilýär. Bu melhem ýetişen gyzlaryň gasygyna çalynsa gyllary döker we hiç haçan gyl bitmez. Melhemiň düzüminde; Gurgurd , asma çopagynyň güli , ýanann endiz , ramk , ýanan habyh çigidi we şetdalynyň kökü bolup, bularyň her birinden deň mukdarda alyp owardyp garyşdyrylýar. Üstüne iki ýüz dirhem agramynda suw guýup ýüzüne köpügi çykýança gaýnadylýar. Ondan soň lötüni süzüp alyp çüýşäniň içine salyp bir ýerde goýulýar. Gasykdaky gyllary ýolup aýyryp azajyk gan alynýar. Üstüne gaýta – gaýta çüýşedäki dermandan çalynýar. Şonda bedeniň şol ýerindäki gyllary öz güýjini ýitirip hiç haçan gyl çykamaz.

■ On sekizinji bap

Jynsy gatnaşykda bolmagyň görnüşleri. Her görnüş şekiliniň atlary, zenanlar bilen edilýän oýunlar, ajaýyp hereketler we jynsy meýli oýandyrýan ýerler beýan edilýär. Şeýle hem bu

bapda birnäçe hekaýa gürrüň berilýär. Adamzat ol hekeýatlary diňlände jynsy islegi oýanyp, meýli artyp kän wagtlap ol hekaýasy aňyndan çykmaz. Hindistan ýurdynda jynsy gatnaşykda bolmaklykda meşhur bir aýal bardy. Onuň mahabatlandyrylmagynyň sebäbi, müň sany erkek bilen gatnaşykda bolup, oňa „beýnel zurfa” diýilýärdi. Onuň jynsy gatnaşykda bolmakdaky ussatlygy beýleki zenanlardan tapawutlanýany üçin zynahor erkekler onuň bilen gatnaşykda bolmaga höwesjeň bolupdyrlar. Käbir zynakeş aýallar bolsa şol ugurda ussatlyk gazanmak üçin ýokarda ady geçen aýaldan ders alypdyrlar. Günlerden bir gün şol aýallar bir ýere toplanyp öz aralarynda gülüp-oýnaşyp, edýän işleri barada söz açylanda Elfiýe hanym bize jynsy gatnaşykda gerekli bolan käbir täsin syrlary öwret. Şol tilsimleri gatnaşyk wagtynda ulanyp kämil lezzet döredip erkekleriň göwnüni awlaly, halamadygy işlerden gaça duraly. Munuň netijesinde, adamyň kalbynda ol işlere garşy ýigrenç döremegiň tersine söýgi we hoş niýetlilik ornaşar diýenlerinde Elfiýe hanym hem olara ýüzlenip „Gyzlar ilki bilen meniň size berjek maslahatym, haçanda aýşy-eşret üçin bir erkegiň ýanyna baranyňyzda, arassa eşikleri geýiň, gaşlaryňyzy çyzyň, kirpikleriňize sürme çekiň, barmagyňyzdan kömür deýin hynalar aýrylmasyn. Şeýle hem ýakymly ysly atyrlardan çalynyp başyňyzy örtüp üstü-başyňyza serenjam berseňiz şonda erkekleriň göwnüni awlap bilersiňiz. Sebäbi erkekler egin başyň düzgün-tertibine üns berýärler. Ilki bakyşda erkekler siziň bedeniňize we dürli reňkler bilen bezensiňiz, olaryň jynsy meýilleri artyp size mydama küseqli bolarlar” diýdi. Aýallar ýene-de sowal berdiler. „Eýsem erkeklerde mähriban söýgülisiniň keýp alyp özlerine bolan söýgüsiniň artmagyny islemeýärlermi?” Elfiýe hem olara şeýle jogap berdi. Erkekleriň höwäsi haçanda bir zenan bilen görüşende ilki bilen ol aýala göwnü gidip pisse dodagynyň balyndan içip çyrmaşyk ýaly biri-birini gujaklarlar. Haçan-da iki tarapyň hem şähweti deň oýananda ýana-ýana erkek aýalyň balagyny çykaryp, satanynyň arasyna girip agzalaryny bir – birine süýkär. Soňra ujdý içine sokup işini dowam etdirende iki tarap hem bir wagtyň içinde boşasa zenanlar üçin çaksyz lezzetli bolar. Ondan has lezzetli gatnaşyk hem

bolmaýar. Iň esasy hereketleriň biri hem, erkek işini bitirenden soň aýala arkasyny öwürüp ýatmazlygydyr. Belkide gatnaşyk wagtynda alyp bilmedik zowky-sapasyny soňra alarlar. Şeýle edilende bedene güýç gelip zenanlaryň ýüreklerinde erkeklere bolan söýgi we höwes dörär” diýdi. Aýallar ýene sorag berdiler. „Elfiýe hatyn siz bile bolan erkekleriňiz her birinden aýry – aýry täsin duýgylarňyzy we ulanan jynsy gatnaşyk şekilleriňizi bize beýan ediň biz hem ol hereketleri öwrenip dogry ýerine ýetireli” diýärler. Elfiýe hem olara şeýle jogap berýär. „Gyzlar menden bir zat hakynda soranyňyzda men ony sizden gizlesem bolmaz. Sebäbi siz hem olary bilmegiňiz wajypdyr, derrew jynsy gatnaşygyň şekillerini we görnüşlerini hakydama getireýin diýdi. Haçan-da sizden biriňiz bir erkek bilen her gün jynsy gatnaşykda bolsaňyz her gezekde we her şekilde aýry-aýry lezzet duýarsyňyz. Şonda erkekler sizi söýüp gabanmaga başlarlar we hemişe wagtyňyzy zowky-sapada geçirip, aýşy-eşretde bolarsyňyz.

Umuman aýdylanda jynsy ganatnaşygyň görnüşi we şekli boýunça alty bölüme aýrylýar.

Birinjisi (Istilka), ýatyp.

Ikinjisi (kugud) oturup.

Üçünjisi (Istajag) iňläp.

Dördünjisi ah çekip (tabah).

Bäşinjisi açyk gürleşip (elhenae).

Altynjysy Aýak üstünde (kiýam).

Bu alty bölüm hem öz arasynda on madda aýrylyp aýry-aýry atlar bilen atlandyrylýar.

■ Birinji bölüm

Istilka ýagny aýal arkan ýatyp aýakalaryny ýokaryk galdyryp budyny garnyna degirer. Erkek hem aýalyň satanynyň arasyna girip aýagynyň barmaklary üstünde durup aýalyň garnynyň üstünde ýatyp agramyny onçakly atman derrew mähir bilen gujaklap, ogşar we şähwetiň iň ýokary mertebesine baranda dodagyndan dişläp täsin sesler çykaryp ujdyny aýalyň jynsy agzasyna salar hereketlener. Ujydyň kellesi görünende ujydy

çykaryp ýaňadan salynar we bu usula görä dowam eder. Haçanda boşanda hereketini bes edip gujaklap durar emma ujydy içinden çykarmaz, tä ajaýyp duýgylary alyp doly boşandan soň ujydyny çykarar. Bu usuldaky jynsy gatnaşyga „Nik are” diýip atlandyrylýar. Ýagny bu jynsy gatnaşygyň kämil derejesidir.

Ikinjisi bu usulda hem aýal arkan ýatar, aýaklaryny we bedenini duz tutup ýatar. Erkek hem üstünde ýatyp ujydyny aýalyň garnyna we gasygyna dirär. Şol ýagdaýdaky dürli sesleri çykaryp ujydy güýçlenip kämil derejesine ýetende erkek adam aýalyň golundan tutup ýokaryk zor bilen göterer aýal hem erkegiň urgysyna çydaman kä ýarym iňlär. Kä wagt bolsa yşygyň odunda ýanyp ýören biçäre ýaly ah ... urup dert çekip zowky –sapadan ýaňa kä dymar käte hereket eder. Boşamalary golaýlaşanda biri–birini mäkäm gujaklap şol bir wagtyň içinde boşap lezzetiň hözürini görerler. Ondan gowy lezzet hem bolmaz. Bu şekildäki jynsy gatnaşygyň adyna „Nik sade” diýip atlandyrylýar. Ýagny „örän oňat gatnaşyk” diýmekdir.

Üçünjisi bu şekilde–de aýal arkan ýatyp iki elini kellesiniň aşagynda goýar, aýaklaryny bolsa döşüne çekip top ýaly ýygrylyp ýatar. Ondan soň erkek adam aýaly gujaklap döşüni döşüne goýup, ujydyny aýalyň jynsy agzasyna diräp ýuwaş – ýuwaşdan birleşmäge başlar. Şonda aýal jynsy agzasyny ýokaryk galdyrar. Erkek aýaly özüne dogry dartyp doly birleşende iki tarapyň gasygy biri–birine degip şarpyk sesi çykar. Şol ýagdaýdaka iki jynsy agzalary şol bir wagtda boşasalar ajaýyp lezzet alarlar. Onuň adyna „Taýmysry” diýerler.

Dördünjisi aýal ýene – de arkan ýatyp bir aýagyny uzadyp beýlekisini ýokaryk galdyrar. Aýal şonda şähwetini äşgär eder, erkek hem aýalyň gujagyna dolup, küýsegi kämil derejesine ýetende erkek ujydyny aýalyň jynsy agzasyna sokar biraz hereketlenip durar. Şonda aýal hem lezzetiň zokyndan ganyp gözlerini süzüp, endamyny titredip şeýle diýer „Janym, meniň sabyr kararym galmady rehm edip ujydyň doly sal biçäre galyp daşarda goýma bu azapdan dyndyr meni diýip gujaklar. Erkek hem hereketlenip ikisi hem bir wagtda boşar. Munuň adyna „Nik Muhalif” diýerler.

Bäşinjisi ýene bu şekilde–de aýal arkan ýatyp biliniň aşagyna

ýasdyk goýýar we aýaklaryny galdyranda, ýan başyny hem galdyrar. Erkek hem ujdyny belli bir kada getirip aýalyň ýanbaş büzmegine dirär. Aýalyň egninden, kellesinden gujaklap gatnaşykda bolar. Şonda zowky-sapadan ýaňa erkegiň burnunda bogazynda ses ýaňlanyp gatnaşyga dowam eder. Aýal hem aşakda iňläp aglap we gödek, zalym diýip näz–kereme bolup, ýanbaşyny erkegiň inine salyp şarpykly urgylar bilen hereket eder. Eger erkek islese ujdyny çykaryp süpürer. Dessine ýene-de içine salar. Aýal bu gatnaşygy bilen erkegiň ýüregini ýerinden oýnadyp intezarda goýar. Gatnaşygyň bu görnüşine „nik beýni” diýip atlandyrlarlar.

Altynjysy aýal arkan ýatyp dyzyny gulagyna golaý galdyrar. Gazyň döşi ýaly aýalyň jynsy agzasy daşyna çykanda erkek hem är güýjini görkezmek üçin ujdyny öňe uzadyp aýalyň agzasyna sokup aýalyň göwsüne döşüni goýup hereketlenip boşarlar. Bu gatnaşyk usulyň adyna „kalbi” diýerler.

Ýedinji şekil aýal arkan ýatyp erkek hem dyza çöküp aýalyň aýaklaryny egnine goýup ujdynyň kellesini aýalyň jynsy agzasyna sükär. Kúýsegi ýokary derejä baranda derrew ujdyny içine salar we boşamakçy bolanda daşyna çykaryp süpürüp, biraz sowadar we ýañadan ýene–de aýalyň jynsy agzasyna salar. Şeýlelik bilen bu usula görä boşar. Usulyň adyna „müberrid” diýilýär.

Sekizinji şekilde aýal arkan gaýşyp oturar. Erkek hem ujdyny güýçlenip galanda aýalyň jynsy agzasyna salar. Aýal näz edip uludan demini alar. Şol wagt ikisi hem boşar. Bu usula „ajem” diýip atlandyrlarlar.

Dokuzynjy şekilde aýal arkan ýatar erkek hem aýalyň aýaklaryny galdyryp dyza çöküp, aýalyň egninden, başyndan tutup şähweti güýjände zor bilen ujdyny sokar. Aýal hem şonda agzy – burny bilen iňläp näz eder. Ikisi hem şol birwagtyň içinde boşar. Munuň adyna „kemenýaksi” diýip atlandyrylýar.

Onunjy bu usulda – da aýal arkan düşüp ýatar we butlaryny galdyrar. Erkek hem aýalyň satanynyň arasyna girende aýal aýaklary bilen erkegiň bilinden gujakalar. Erkek hem aýalyň omzundan, kellesinden tutup ujdyny aýalyň jynsy agzasyna sokar. Her iki tarap hem hereket edip gülüp boşar. Bu usulyň

adyna „Mu telif” diýip atlandyrylýar.

Kuşka – zagpyran we sandaly ohradyp ýasalýar.

Karalyl – gwozdika.

Bir dirhem – dirhem 3, 2075 gr.

Zerenç – sary zenjebil.

Zebdel bahr – deňiz pekasy, ada çydamly içi öýjük – öýjük ýeňiljek miniral.

Sadeýeç –

Papiris – 1) papiris çökmek. 2) Müsürde we beýleki gadymy halklarda hat ýazmak üçin gargydan taýarlanan materiýal.

On dirhem – 3, 2075 gr.

Sümbül – gwozdika.

Zebdelbahr – deňiz pekasy.

Kakula – zenjebil maşgalasyndan bolup, yssy ýurtlarda ýetişýän hoşboý ysly ösümlük tohumy ulanylýar.

Basbas – raziýana diýilýär. Ukrop.

Hürise – ýarma we buglanan etden taýarlanýan nahar.

Hubbetulhuzra – sedene we menewşe agajynyň miwesi.

Harsewb beri –

Ud – alay agajy kalambok.

Kakula – zenjebil maşgalasyndan bolup yzzy ýurtlarda ýetişýän hoşboý ysly ösümlük.

Kesire – gewen – göwel – daglyk ýerlerde ýetişýän, sakgyç alynýan ösümlük. 2) böwürülene meňzeş köp we inçe şahaly agaç.

Arap zamky – zamk (Akassiýa owunjak ýaprakly, salkym salkym ak gülli agaç) akassiýa, kitre, seudek ýaly käbir agaçlaryň ýapraklaryndan akyp doňýan reňksiz ýa – da sary gyzylymtylyrak reňkde amarf maddasydyr. Ergini eline hökmünde ulanylýar.

Zeft – eredilen iç ýag.

Ýüz dirhem – 3, 2075 gr. – 1 dirhem.

Ak kesir – 1- gewen – gowen dagly ýerlerde ýetişýän we sakgyç alynýan ösümlük. 2. böwürleme meňzeş köp we inçe şahaly ösümlük.

Hubbu gül – gyrymsy agajyň tohumy. (kustarnik).

Arniýe – kustarnik gyrymsy agajyň tohumy. Şiresinde boýag we dreman ýasalýar. Sary reňkli güli bolýar. Köp ýyllyk ösümlük

bolup medisina gan akmasyny duruzmak we peşew tutlmasynyň
öňüni almak üçin ulanylýar. Jemi 30 sany görnüşi bar.

Kezbureden – tohumlarda efir ýaglaryny saklanýan bir ýyllyk
ösümlik.

Kerawiýa – karaman kimtony – karaman tmini.

Zerdir –

Hüsni ýusuf – badamjan maşgalasyndan 100 – 150sm beýikliginde
antropin diýip atlandyrylýan zäherli derman ýasalýan porsy ysly
köp ýyllyk otjumak ösümlik.

Mustagjel –

Hatmy – alteý maliwo maşgalasyna degişli bir ösümlik bolup, on
iki dürli görnüşi bar ony lukmançylykda we weteraniýada
ulanylýar. Ýewraziýa materakasynda ýetişýär.

Zazýana –

Şerugandan –

Bork – senitra – kaliý, natriý, ammonniý, bariý we ş, m. Azot
turşy duzlarynyň ady.

Henj –

Zyrnyh – sary zenjebil.

Furuşkar –

Mustaky – sakgyç agajyndan alynýan madda.

Zej – kuporos.

Fülfend –

Hadid – demiri gaýnadylanda suwuň ýüzüne çykýan hapa köpügi.

Marisma –

Merzenjoş – narpyz, käkilik oty, lawanta oty ýaly hoşboý ysly
bitişik ýaprakly ösümlik.

Merdesenk – gurşun okisi.

Tutiýa – 1) okis sinka, morskoý ýolž.

Mersany –

Seliha – tarçyn gabygy – korissi gabygy.

Mersafi –

Akýadan –

Hamama – orsça ; wolowik lekarstwennyý, türkçe ; öküz dili,
arapça...

Ýehuda –

Akrap güne –

Magnit –

Enisýun –

Ebhel – tr) kara ardyç, ar)... , rus) možowelnik kazaskiý, trm) arça.

Garabaş – bugdaýyň gara görnüşi.

Eklil – 1) mis reňkli külke, altynsow ýa – da kümüşsow reňkli, 2) gırlýanda izroz – gülden edilen gırlýanda görnüşli nagys.

Wenok – lawrowýý, lawr lawr wenogy.

Abnuş güli – çornoýe derewo (Diospyros ewenium)

Prasa – ýaş sogan şeklindäki ösümlük bolup, nahar taýarlanýar.

Kasny – uçlary ýiti bolup, 50sm-den – 1 m çenli uzap gülleri ak we gök reňkli bolar. Ösümlük ýeliminiň bir görnüşi.

Halan hindi –

Hubbetul huzra – sedene we menewşe agajynyň miwesi.

Nehri – deňiz paprotnigi.

Surunjan – bezwremennik.

Setaýij –

Ada sogany – zambak maşgalasyndan bolup, derman hökmünde peýdalanylýan birnäçe maddalardan ybarat köp ýyllyk ösümlük.

Şap – 1) kwassy, 2) şire.

Ýanbal –

Serhes – uýy inçelip gidýän ösümlük.

İrsa – 1) ak liliýa, 2) sowsan.

Besfaýij – bespaýek Polypode ýapraklary göni bir şahada bir ýyllyk ösümlük. Eýranyň mezardaran, Gürgen, Giýlýanda ýetişýär.

Ban – söwüt.

Mazu – serwi agajy maşgalasyndan bolup agajyň töňňesi göni we töňňäniň dübünden şahalary bitýär. Ağaç bezeg hökmünde ulanylýa, gozasyny tabak erine ulanylýar.

Fülfül – burç.

Sagdany – syt (tiperis) köp ýyllyk ösümlüklerden bolup, örän seýrek iki we birýyllyk otlar maşgalasyndan hasaplanýar. 300 gowrak görnüşi bolýar. Öňki CCCP ýurtlarynda 14 görnüşi ýetişip, käbirleri tüwi we pagta ekinkleri arasynda hoşal ot hökmünde gabat gelýär. (sowetskiý ansiklomdiýadan).

Çawşir – petruşka maşgalasyndan bolup, lukmançylykda

ulanylýar. (ororapah ckironium).

Ban – 1. Aziýanyň tropiki yklymlarynda we Afrikanyň demirgazygynda ýetişýän ýapraklary guşuň guýruk ýelegine meňzeş, içinde damarlary geçen, gülleri salkym görnüşli bolup miwesinden yssyz ýag alynýan agaç. 2. Söwüt.

Ud – Alaý agajy kalambok.

Bozidan – tilki ýumurtgasy, semzek oty ýa – da goç oty diýip atlandyrlýan we derman hökmün de ulanylýan ot.

Bakna –

Çewid –

Ada sogy – zambak maşgalasyndan bolup derman hökmünde ulanylýan düzüminde bir näçe maddalary bolan köp ýyllyk ösümlük.

Kundus –

Endiz –

Gurgurd –

Asma çopak –

Endiz –

Ramk –

Habyh – Medisina